

Martin Kolínský: Teologie osvobození jako inspirace pro religiozitu na jihoamerickém kontinentě na přelomu 20. a 21. století, Praha 2011, bakalářská práce UK-HTF, 86 stran, počítačový otisk.

Oponentský posudek vypracoval: **Prof. ThDr. Jan B. Lášek**

Předložená bakalářská rozprava je velmi seriózní reflexí daného tématu. Kandidát konstatuje, že postupoval „deskriptivní a komparační metodou“ (str. 8) – což je sice pravda, ale chtěl byl vysoce ocenit jeho snahu samostatně uchopit nelehké a kontroverzní téma. Projevuje se to zejména v tom, že se snaží zůstat přísně objektivní. Neužívá velké množství citátů (téma samo by k tomuto postupu přímo vybízelo), ale usiluje o zhuštěné parafráze. Právě zde projevil schopnost pochopit to nejdůležitější.

Práce, která byla zjevně dobře vedena, má velmi vyváženou strukturu: nejprve se pokouší o vystižení fenoménu teologie osvobození, pak uvádí politické pozadí jednotlivých (nejdůležitějších zemí). Přímo páteří teologie osvobození je eklesiologie a christologie – na to většinou emocionální reakce zleva či zprava obvykle zapomínají. Správně autor vidí, že k rozvoji teologie osvobození přispěl II. vatikánský koncil, i když sociální akcenty byly v regionu v teologii již dříve. A zcela správně je, že dochází k názoru, že římskokatolická církev se těchto akcentů lekla a snaží se je brzdit.

Podává velmi důvěryhodným způsobem životopisy některých hlavních představitelů, kde se rovněž zdržuje nevěcného a emocionálního přístupu, které tyto osobnosti vyvolávají.

V závěru se věnuje významným shromážděním teologů osvobození (str. 6+ a násl.) – spíše bych preferoval používat názvu synody či místní koncily než obecně koncily.

Kriticky chci připomenout, že měl ještě věnovat více pozornosti poslední redakci svého textu: občas chybějící spojka či předložka posunuje význam toho, co chtěl říci. Po názvu 7. kapitoly (str. 61) začíná slovy „Tento koncil...“, aniž by uvedl, že se jedná o konferenci jihoamerických biskupů v Medellinu v r. 1968 (ty vyplývá z předchozí kapitoly). Vícekrát uvádí v textu „osvěcený“ kněz či biskup, což vzhledem k CIC není zcela korektní: může existovat buď laicizovaný nebo exkomunikovaný kněz, ale ne osvěcený. Líbilo se mi ale, že ví o problému marxismu a křesťanství a neoznačuje apriori tuto teologii za infiltrovanou marxismem. Byl to ale vážný problém, zejména v komunistických státech, které teologii osvobození propagandisticky využívaly. Chtěl bych autorovi připomenout, že existuje knížka františkána Frei Betta „Rozhovory s Fidelem Castrem“, která o tématu pojednává. Vyšla pod názvem Fidel and Religion – selections from Fidel Castro's talks with Frei Betto v r. 1988 v Praze nákladem KMK (a pravděpodobně i v českém překladu). S jejím autorem se v Praze kdysi dostal do kontroverze, ale není vidím problémy po téměř čtvrtstoletí daleko laskavě a otevřeněji.

Závěr je samostatný a důvody, které uvádí pro ústup popularity teologie osvobození jsou pravdivé. Nicméně tato teologie mrtvá není a dává stále mocný impulz životu církve v pojednávaných regionech.

Závěrečné hodnocení: Práce je psána nehledě na shora uvedené kritické poznámky velmi odpovědně a zdatně. Autor se snaží teologicky myslet, za což jej mohu jen pochválit. Citace jsou správné, formální náležitosti jsou v pořádku. Navrhuji, aby byla hodnocena jako **výborná**.

V Praze, dne 29. srpna 2011

Prof. Dr. Jan B. Lášek